

Súd: Okresný súd Žilina
Spisová značka: 37P/174/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5120209803
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 12. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lenka Gomolová
ECLI: ECLI:SK:OSZA:2023:5120209803.9

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žilina, v konaní pred sudkyňou JUDr. Lenkou Gomolovou, vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX/XX, D., zastúpený kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina, dieťa rodičov – otca: E. F. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. XXX/X, H. I., zastúpený Advokátska kancelária ADVOKÁT ADRIANA HRDINOVÁ, s.r.o., so sídlom Vojtecha Spanyola 1726/13, Žilina, a matky: A. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX/XX, D., zastúpenej Advokátska kancelária JUDr. Macaláková & partners, s.r.o., so sídlom J. Milca 11, Žilina, o návrhu otca na zmenu úpravy styku, takto

rozhodol:

I. Otec je oprávnený stretávať sa s maloletým A. každý párný týždeň od piatka, kedy maloletého prevezme v školskom zariadení, ak nebude v školskom zariadení o 14.00 hod. v mieste bydliska matky, do nedele 18.00 hod., kedy maloleté dieťa vráti matke v mieste bydliska a každý nepárny kalendárny týždeň od štvrtka, kedy maloletého prevezme v školskom zariadení, ak nebude v školskom zariadení o 14.00 hod. v mieste bydliska matky do soboty 18.00 hod., kedy maloletého odovzdá matke v mieste jej bydliska.

II. Týmto sa mení rozsudok Okresného súdu Žilina č.k. 9P/69/2018-547 zo dňa 09.01.2019 v časti všeobecnej úpravy styku otca s maloletým A..

III. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom doručeným súdu dňa 07.09.2020 sa otec domáhal rozhodnutia, ktorým by súd zmenil všeobecnú úpravu styku tak, že bude oprávnený stretávať sa s maloletým A. každý párný týždeň od štvrtka od 14.00 hod. do pondelka nasledujúceho týždňa do 8.00 hod. a každý nepárny týždeň od stredy od 14.00 hod. do štvrtka do 19.00 hod. a každú nepárnu sobotu od 10.00 hod. do 19.00 hod. Poukázal na ostatný rozsudok o úprave styku s maloletým A.. Uviedol, že maloletý A. od septembra 2020 nastupuje do 6.ročníka základnej školy. S otcom má vybudovaný veľmi dobrý vzťah a je s ním rád. Vzhľadom na vek dieťaťa a jeho potreby doterajšia všeobecná úprava styku otca s dieťaťom nie je postačujúca. Maloletý A. sa cíti u otca a jeho rodiny veľmi dobre, má tu nevlastných súrodencov, s ktorými trávi všetok voľný čas. U otca sa A. pripravuje aj na vyučovanie, zásadné problémy v škole nemá. Matka doteraz argumentovala tým, že A. nie je zdravotne celkom v poriadku a dlhodobý pobyt u otca mu neprospieva, opak je však pravdou. Maloletý A. sa neustále čoraz častejšie dožaduje, aby mohol bývať s otcom, čo je dané okrem iného aj tým, že dieťa prirodzene vníma potrebu mužského vzoru a otcovskej výchovy, nehovoriac o tom, že kým rodina u otca je plnohodnotná so všetkými prirodzenými rodinnými vzťahmi a stereotypmi, po návrate k matke táto atmosféra absentuje a dieťa je len samo s matkou.

2. Matka v písomnom vyjadrení k návrhu doručenom súdu dňa 19.10.2020 poukázala na znalecký posudok PhDr. Miloša Šlepeckého, CSc. a na to, že znalec uviedol, že pri občasnom prenocovaní a aj častejšom stretávaní s otcom nepredpokladá ohrozenie výchovy dieťaťa a jeho zdravý telesný a duševný vývin. Otcom navrhovaná zmena úpravy styku je v rozsahu porovnateľná s rozsahom striedavej osobnej starostlivosti. V párnom týždni otec navrhuje, aby maloletý syn u neho prespal 4 noci, čo matka nepovažuje za občasné, príležitostné prenocovanie maloletého. V nepárnom týždni otec navrhuje, aby bol upravený styk od stredy od 14.00 hod. do štvrtka do 19.00 hod. a naďalej ponechať každú nepárnu sobotu od 10.00 hod. do 19.00 hod. Matka uviedla posledné rozhodnutie súdu o úprave styku otca s maloletým v nepárnom týždni s tým, že v súlade s touto úpravou maloletý prenocuje u otca celkom 2x za mesiac, čo by sa dalo subsumovať občasné príležitostné prenocovanie. Otec maloletého podniká a nestíha prísť pre maloletého A. ani v rozhodnutí súdu stanovený čas, posielala svojich rodičov. Otcova manželka sa pred A. vyjadrila, že A. tam nechce, a preto A. radšej chodí k starým rodičom. U otca je vystavený hádkam a nadávkam, čo nepriaznivo vplyva na jeho psychické zdravie. Z rodinného prostredia otca A. často uniká k starým rodičom. K otcovi si nechce brať domáce úlohy a neskoro do noci hrá počítačové hry bez dozoru a kontroly, a to aj napriek tomu, že sa jedná o žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, pervazívnou vývinovou poruchou v zmysle Aspergerovho syndrómu, s narušeným vývinom reči a u žiaka s poruchou aktivity a pozornosti, preto si A. vyžaduje osobitný prístup s dostatočným časovým priestorom pre prípravu a vyučovanie, čo u otca vzhľadom na jeho pracovnú vyťaženosť v súvislosti s podnikaním nie je možné zabezpečiť. Ďalej poukázala na ust. § 26 zákona o rodine a § 121 CMP s tým, že zákon pod pojmom zmena pomerov rozumie len zmenu podstatnú a závažnú. Poukázala na otcom uvedené dôvody zmeny v návrhu s tým, že skutočnosť, že maloletý A. je starší o rok oproti predchádzajúcej úprave výkonu rodičovských práv a povinností ešte sám o sebe nepredstavuje podstatnú zmenu pomerov. Navrhla návrh otca zamietnuť.

3. Na pojednávanie nariadené 6.12.2023 sa nedostavil kolízny opatrovník, ktorý svoju neúčast ospravedlnil pričom súhlasil s pojednávaním v jeho neprítomnosti. Súd preto pojednával v neprítomnosti kolízneho opatrovníka.

4. Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania, maloletého A., znaleckým dokazovaním, oboznámením listinných dôkazov a zistil tento skutkový stav:

5. Rozsudkom Okresného súdu Žilina č.k. 9P/69/2018-547 zo dňa 9.1.2019 súd upravil styk otca s maloletým nasledovne: Všeobecná úprava styku otca s maloletým dieťaťom: Otec je oprávnený stretávať sa s maloletým dieťaťom: každý párný kalendárny týždeň od piatku od 16.00 hod. do nedele do 18.00 hod., každý nepárny kalendárny týždeň v sobotu od 10.00 hod. do 19.00 hod., každý štvrtok v kalendárnom týždni od 16.00 hod. do 19.00 hod. Osobitná úprava styku otca s maloletým dieťaťom: Otec je oprávnený stretávať sa s maloletým dieťaťom aj: počas vianočných sviatkov, každý nepárny kalendárny rok od 23. decembra od 10.00 hod. do 25. decembra do 18.00 hod. a každý párný kalendárny rok od 30. decembra od 10.00 hod. do nasledujúceho 4. januára do 18.00 hod., počas jarných prázdnin každý kalendárny rok od pondelka od 10.00 hod. do stredy do 19.00 hod., počas veľkonočných sviatkov, každý nepárny kalendárny rok, od soboty od 10.00 hod. do pondelka do 19.00 hod., počas letných prázdnin, každý kalendárny rok od 15. júla od 10.00 hod. do 31. júla do 20.00 hod. a od 15. augusta od 10.00 hod. do 31. augusta do 20.00 hod. Osobitná úprava styku otca s dieťaťom má prednosť pred všeobecnou úpravou. Otec si prevezme maloleté dieťa v mieste bydliska matky a po skončení stretnutia ho matke odovzdá v mieste jej bydliska. Otec sa zaväzuje pripraviť maloleté dieťa riadne a včas na školské vyučovanie nasledujúci deň po stretnutí, vrátane vypracovanie domácich úloh a projektov. Matka je povinná maloleté dieťa na styk s otcom riadne a včas pripraviť a otcovi ho odovzdať v určené termíny.

6. Na pojednávaní otec poukázal na stýkanie so synom vo štvrtok, kedy fakticky trávili jednu hodinu v aute a zostali im asi dve hodiny na komunikáciu, nedalo sa v tom čase nič normálne a zmysluplné naplánovať. Je v záujme mal. dieťaťa, aby nebolo v tomto smere stresované,. Otec je z diania okolo maloletého čo sa týka školy fakticky vylúčený, pretože je s ním len cez víkend a v zásade vo štvrtok sú spolu dve hodiny. Má prístup k stránkam školy, kde sú informácie o maloletom. Keď je maloletý u neho cez víkend, pripravuje sa s ním do školy, pokiaľ je to potrebné. Poukázal na správu zo špecializovaného pracoviska, kde bol s maloletým na vyšetrení, z ktorej jednoznačne vyplýva, že maloletý netrpí Aspergerovým syndrómom. K správam predloženým matkou uviedol, že sa tam stále opakujú tie isté diagnózy z času, keď mal maloletý 5 rokov. Otec tvrdil, že maloletý nemá poruchu reči, má sykavky, podľa otca je to zanedbaná logopédia.

7. Matka na pojednávaní sa pripojila k vyjadreniam svojho právneho zástupcu, ktorý uviedol tvrdenia zhodné s písomným vyjadrením a s predloženými správami, poukázal na nekritický prístup otca k diagnóze maloletého, nedodržiavanie liečebného režimu u maloletého, nedodržiavanie, resp. nevyužívanie určeného styku. Matka poukázala na to, že A. sa pripravuje po styku u otca v nedelu do školy, nevyspí sa, má brušné neurózy, chodí z toho chorý, čo má vplyv aj na prospech a má veľa vymeškaných hodín. U otca hrá PC hry, bojové hry, v ktorých zabíja, škola má potom problém dať dieťa do pozornosti, keď bol maloletý predtým u otca.

8. Kolízny opatrovník v správe zo šetrenia pomerov rodiny zo dňa 27.10.2020 popísal bytové pomery maloletého u jeho matky, uviedol vyjadrenia matky. Ďalej uviedol, že maloleté dieťa navštevuje 6. ročník základnej školy, stravuje sa v škole, má pridelenú asistentku, ktorá s ním v škole pracuje po dohode so psychologičkou. Navštevuje šachový krúžok. Chodíeva na terapie k psychologičke do Bánovej. Ďalej kolízny opatrovník uviedol vyjadrenia otca, popísal bytové pomery v domácnosti otca s tým, že maloleté dieťa má u otca zabezpečené bývanie k jeho potrebám.

9. Podľa lekárskej správy K. L. A. zo dňa 04.06.2019, kontrolné pedopsychiatrické vyšetrenie, má maloletý diagnostikovaný Aspergerov syndróm, poruchu rečového vývoja, hyperkinetický syndróm. Doporučené boli lieky rispen, fevarin, individuálna psychoterapia, pozitívna motivácia. Z lekárskeho správ K. K. B., pedopsychiatra, zo dňa 07.01.2021 a 20.05.2021, naďalej vyplýva diagnostika Aspergerovho syndrómu s tým, že dieťa aj naďalej vyžaduje nepretržitý dohľad a vedenie inou osobou.

10. V konaní boli predložené matkou správy zo súkromného centra Špeciálno-pedagogického centra Žilina – Bánová, a to zo dňa 26.08.2019, 18.12.2020. V rámci psychologického hodnotenia uvedeného centra sa uvádza, že sa jedná o dieťa s diagnózou pervazívna vývinová porucha – Aspergerov syndróm. Ďalej zo správy vyplýva, že maloletý A. sa zúčastňoval na psychologických terapiách zameraných na rozvoj sociokomunikačných zručností, sebaorganizáciu, sebareflexiu. Centrum odporúčalo rešpektovať odporúčania z predchádzajúcich psychologických správ, potrebný individuálny a špecifický prístup k dieťaťu vzhľadom k pervazívnej vývinovej poruche, dôslednú jednonázorovú výchovu, jednotný prístup, stanovenie jasných prehľadných pravidiel, ich následné dodržiavanie, pravidlá musia byť jednotné pre oboch rodičov, nutná spolupráca, vzájomná komunikácia, rešpektovanie deficitov dieťaťa vyplývajúcich z diagnózy, ďalej centrum odporúčalo vytváranie denného režimu a organizáciu činností, prihliadať na individuálne potreby vyplývajúce z priemernej diagnózy Aspergerov syndróm. Pre dieťa podľa tejto správy je veľmi dôležitá harmonická atmosféra v rodine. Jakub nemusí správne chápať spory, vzťahové väzby, emocionálne rozlady a podobne a svoju sociálnu rolu, môže byť náchylný na sociálne zneužitie.

11. Podľa zdravotného záznamu vypracovaného Mgr. et Mgr. Evou Horáčkovou zo Súkromnej kliniky LOGO – Brno vyplýva, že maloletý A. bol vyšetrený na tejto klinike 17.07. a 21.08.2020. S maloletým boli vykonané viaceré testy so záverom psychologického vyšetrenia, že u A. aktuálne s veľkou pravdepodobnosťou sa nejedná o poruchu autistického spektra, podľa testu ADOS – 2 vychádza minimálny stupeň symptómov.

12. Zo znaleckého posudku MUDr. Evy Garajovej č. 20/2023 vypracovaného na základe rozhodnutia súdu súd mal preukázané, že znalkyňa ako podklady pre vypracovanie znaleckého posudku použila súdny spis, zdravotnú dokumentáciu maloletého, psychiatrické vyšetrenie maloletého a správu z vyšetrenia v špecializovanej ambulancii pre deti s autistickými poruchami v Bratislave Andreas, zo dňa 07.06.2023. V rámci záverov znaleckého posudku znalkyňa uviedla, že u maloletého dieťaťa A. sa jedná o Aspergerov syndróm. U dieťaťa sa Aspergerov syndróm prejavuje deficitom vo vývoji, porozumenia sociálnym situáciám, výrazom a verbalizáciám iných osôb, problematickým zaradením do kolektívu, nedostatočným porozumením, sociálnym situáciám – sociálnou naivitou, senzoricou hypersenzivitou. Prospieva mu pravidelnosť a predvídateľnosť očakávaných situácií. Dieťa potrebuje individuálny a špecifický prístup vo výchovnom a edukačnom procese. Dieťa od začiatku povinnej školskej dochádzky je individuálne integrované a má individuálny vzdelávací plán a individuálnu asistenciu. Toto umožňuje, aby bola čo najlepšie využitá jeho rozumová kapacita pri učení a najuspokojivejšia sociabilita. Dieťa vzhľadom k veku je citovo nezrelé, ľahko ovplyvniteľné. Na psychický vývoj dieťaťa nepriaznivo vplyva pretrvávajúci konflikt medzi rodičmi s nezhodami nielen vo výchovných postupoch, ale i v akceptácii jeden druhého (rodič – rodičia). Dieťa teda potrebuje pre priaznivý vývoj pravidelný režim. Znalkyňa

sa prikláňa skôr ku zachovaniu doterajšej právnej úpravy styku s otcom, vychádzajúc zo správy F. sa stotožňuje s nasledovným odporúčením: odporúčame pravidelný styk žiaka s oboma rodičmi, určenie základnými pravidlami tak, aby to vyhovovalo žiakovi – rešpektovať jeho osobný názor pri určení styku s rodičmi, v snahe sledovať základný cieľ, čo najväčšiu samostatnosť žiaka a jeho začlenenie do spoločnosti.

13. V písomnom vyjadrení k znaleckému posudku matka uviedla, že sa stotožňuje so závermi znalkyne. Poukázala na dve stanoviská týkajúce sa vyjadrenia znalkyne o tom, že sa prikláňa skôr k zachovaniu doterajšej právnej úpravy styku maloletého s otcom a zároveň tvrdenia o potrebe rešpektovať osobný názor maloletého. Tieto dve stanoviská považuje za protichodné. Matka má za to, že súd by nemal brať osobný názor maloletého až do takej veľkej miery ako obvykle, keďže názor dieťaťa môže byť pred pojednávaním zmanipulovaný jeho otcom. Ďalej poukázala na svoj návrh na dokazovanie v tom smere, aby bol psychologicky posúdený aj otec maloletého. Poukázala na to, že v minulosti sa otec odmietal podrobiť psychologickému vyšetreniu.

14. Súd vykonal výsluch maloletého v neprítomnosti rodičov. Maloletý nesúhlasil so sprístupnením záznamu z jej výsluchu rodičom. Súhlasil s oboznámením rodičov o tom, že by chcel, aby sa stretával s otcom každý týždeň od piatka od 16.00 hod do nedele do 18.00 hod. Súd uznesením rozhodol, že zakazuje sprístupnenie nahrávky dieťaťa rodičom s výnimkou sprístupnenia nahrávky na účely opravného súdneho konania. Uznesenie na pojednávaní odôvodnil.

15. Podľa správy Cirkevnej základnej školy Romualda Zaymusa Žilina zo dňa 16.11.2023 maloletý A. je v školskom roku 2023/2024 žiakom 9.A triedy. A. je žiak s diagnózou Aspergerov syndróm. Počas pobytu u otca sa pripravuje na vyučovanie. Po víkendových stretnutiach strávených u otca opakovane chýba zo zdravotných dôvodov (prechladnutie, únava, bolesti hrdla a podobne). Zvýšená únava a problémy s koncentráciou, pozornosťou môžu vyplývať aj z jeho stanovenej diagnózy.

16. Podľa § 25 ods. 1 zákona o rodine č. 36/2005 Z.z. ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

17. Podľa § 26 zákona o rodine č. 36/2005 Z.z. ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

18. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že naposledy bol upravovaný styk otca s mal. A. rozsudkom č.k. 9P/699/2018-547 zo dňa 9.1.2019. Rozsudok vymedzil všeobecnú úpravu styku, ako i osobitnú úpravu v čase sviatkov a prázdnin (bod 5 odôvodnenia). Od poslednej úpravy styku tak uplynulo takmer 5 rokov, mal. A. v čase rozhodovania súdu má takmer 16 rokov. V konaní bola zo strany otca namietaná diagnostika Aspergerovho syndromu u syna, predkladal lekársku správu z vyšetrenia maloletého v Českej republike. Z vykonaného znaleckého dokazovania vyplynulo, že maloletému bola zistená pervazívna vývojová porucha – Aspergerov syndróm, ktorý sa u neho prejavuje deficitom vo vývoji porozumenia sociálnym situáciám, výrazom a verbalizáciám iných osôb, problematickým zaradením do kolektívu, nedostatočným porozumením sociálnym situáciám, sociálnou naivitou, senzoricou hypersenzitivitou. Znalkyňa sa priklonila k zachovaniu doterajšej úpravy styku s otcom, zároveň sa stotožnila so závermi z vyšetrenia Autistickým centrom Andreas, ktoré zariadenie odporučilo pravidelný styk žiaka s oboma rodičmi, určený základnými pravidlami tak, aby to vyhovovalo žiakovi – rešpektovať jeho osobný názor pri určení styku s rodičmi v snahe sledovať základný cieľ - čo najväčšiu samostatnosť žiaka a jeho začlenenie do spoločnosti.

19. V rámci konania tak otec, ako aj matka navrhovali rôzne formy zmeny styku. Súd pri rozhodovaní zohľadnil závery znaleckého posudku, prihliadol na názor maloletého (širší styk s otcom, chcel u neho tráviť čas každý víkend). Styk otca v nepárnom týždni súd predĺžil od štvrtka do soboty, kedy došlo k rozšíreniu styku o piatok. Vychádzal z toho, že doterajšia úprava (štvrtok poobede a v sobotu od 10.00 hod do 19.00 hod) bola členitá a presuny pre maloletého k otcovi prakticky ukracovali tento styk. Zároveň nejde o rozšírenie nad rozsah doterajšej úpravy styku v zmysle dĺžky jednorazového pobytu u otca, teda počtu nocí, keď aj v párnom týždni prespáva u otca dve noci. V konaní neboli preukázané tvrdenia matky, že by manželka otca tam maloletého nechcela, že by chodil u otca neskoro spať. PC hry hráva maloletý

aj u otca aj u matky. V škole dosahuje maloletý nadpriemerné výsledky (vysvedčenie s vyznamenaním, aktuálne aj dvojky aj trojky). Pokiaľ sa týka prípravy do školy, maloletý sa pripravuje sám, vyžaduje to však kontrolu, príp. pomoc. Otec vyjadroval záujem zúčastňovať sa procesu vzdelávania a je teda povinný zabezpečiť maloletému na to podmienky a priestor (vyžadovať od maloletého, aby si bral potrebné učebnice, pomôcky, kontrolovať prípravu do školy). Uvedené rozšírenie styku v nepárnom týždni zároveň vytvorí priestor aj pre matku pokiaľ sa týka časti víkendu (nedeľa) a to prakticky v súlade s jej návrhom. Súd upravil preberanie maloletého priamo zo školského zariadenia (ak bude dieťa v škole) tak, aby vylúčil presuny maloletého a aj prípadné konfliktné situácie medzi rodičmi.

20. Úprava styku tak, ako je týmto rozhodnutím určená podľa názoru súdu umožní maloletému pravidelný režim (rovnaká dĺžka pobytu u otca), prispeje k zlepšovaniu jeho samostatnosti a začleňovaniu do spoločnosti, nakoľko maloletý u otca je v širšom okruhu osôb, s ktorými si rozumie. Maloletý má právo na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a právo na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi. Rozšírenie styku maloletého v zmysle tohto rozhodnutia umožňuje zabezpečovať tieto jeho práva rešpektujúc jeho diagnózu a s ňou spojené požiadavky pre výchovu a vzdelávanie. Rozšírenie styku je v najlepšom záujme maloletého, tento má k otcovi pozitívne citové väzby, je v prítomnosti otca rád, má dobré vzťahy aj s členmi jeho rodiny.

21. Súd dospel k záveru, že došlo k zmene pomerov odôvodňujúcej zmenu skoršieho rozhodnutia o úprave styku otca s mal. A. a preto tento styk rozšíril tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku.

22. Nakoľko došlo k zmene ostatného rozhodnutia, súd túto zmenu vyjadril vo výroku tohto rozsudku, pričom sa mení len úprava bežného styku. Osobitná úprava týkajúca sa styku otca s mal. A. počas vianočných sviatkov, jarných prázdnin, veľkonočných sviatkov a letných prázdnin zostáva nezmenená.

23. Výrok o trovách konania sa opiera o ustanovenie § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. Nakoľko súd nezistil dôvod pre aplikáciu ustanovení § 53 - § 56 CMP, žiadnej zo strán nárok na náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde v Žiline.

Nakoľko sa otec po vyhlásení rozsudku, jeho odôvodnení a po poučení o opravnom prostriedku práva podať odvolanie vzdal, toto právo nemá.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (363 Civilného sporového poriadku).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. (§ 365 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. (§ 62 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov); ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.